

Com fer una escola més oberta i participativa?

Teixim escola a l'escola Drassanes.

Maig 2022

ESCOLA

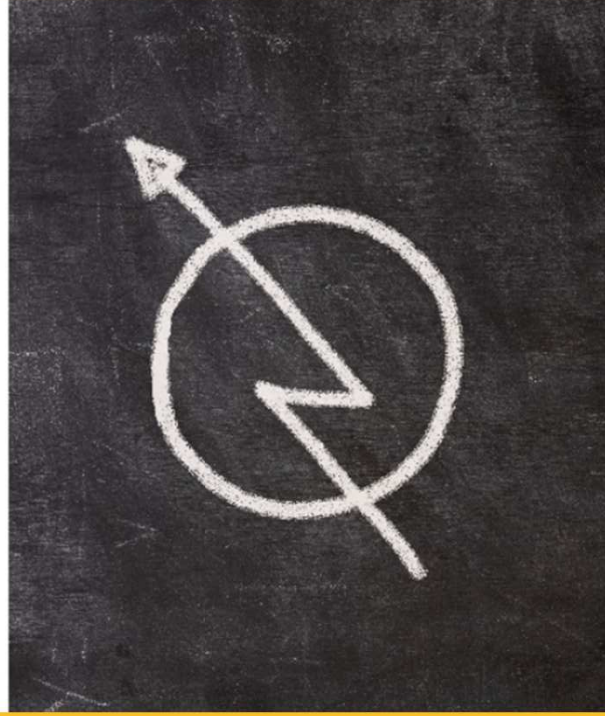

MARTA COMAS SÀBAT

Marta Comas Sàbat

Okupes a l'escola!

La veu de les famílies en el sistema educatiu

Eumo
Editorial

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

El sentit radical de la democràcia

La política és la tasca col·lectiva de definir i defensar de forma consensuada l'interès comú. Una societat és democràtica si totes les persones tenen igualtat de condicions per: 1) formular les seves preferències, 2) manifestar-les públicament i 3) rebre igualtat de tracte en condicions de llibertat i d'igualtat que l'administració (o l'organització escolar) ha de garantir.

ESCOL

Condicions per a la participació democràtica

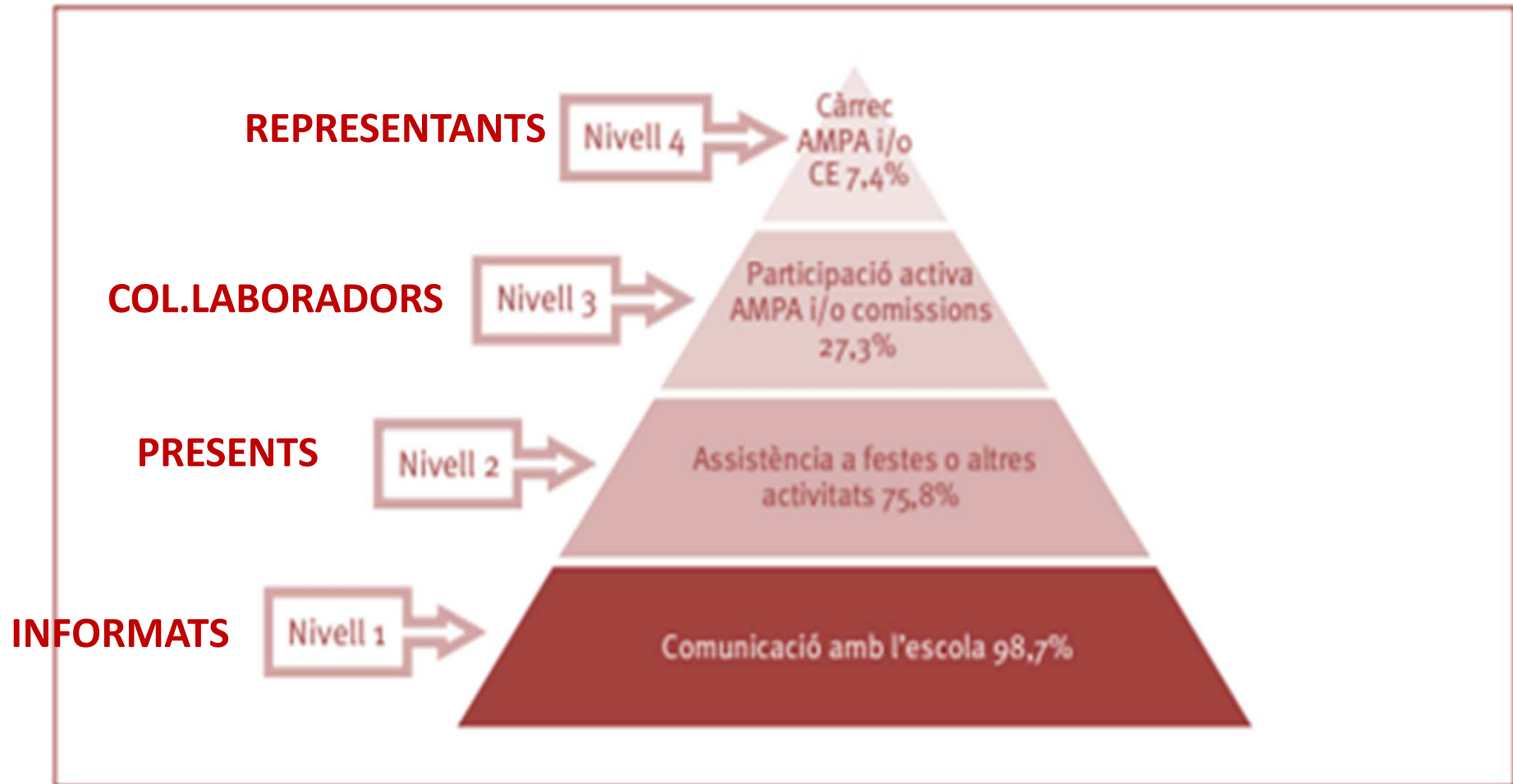
Qui és el demos (el poble) la comunitat educativa?

- Docents, pas, infants, famílies, entorn...?
- Quines famílies? Unes són híper presents i altres es queden a la porta..
- Unes tenen molta capacitat de veu i altres ens confronten a un silenci eixordador.

ESCOL

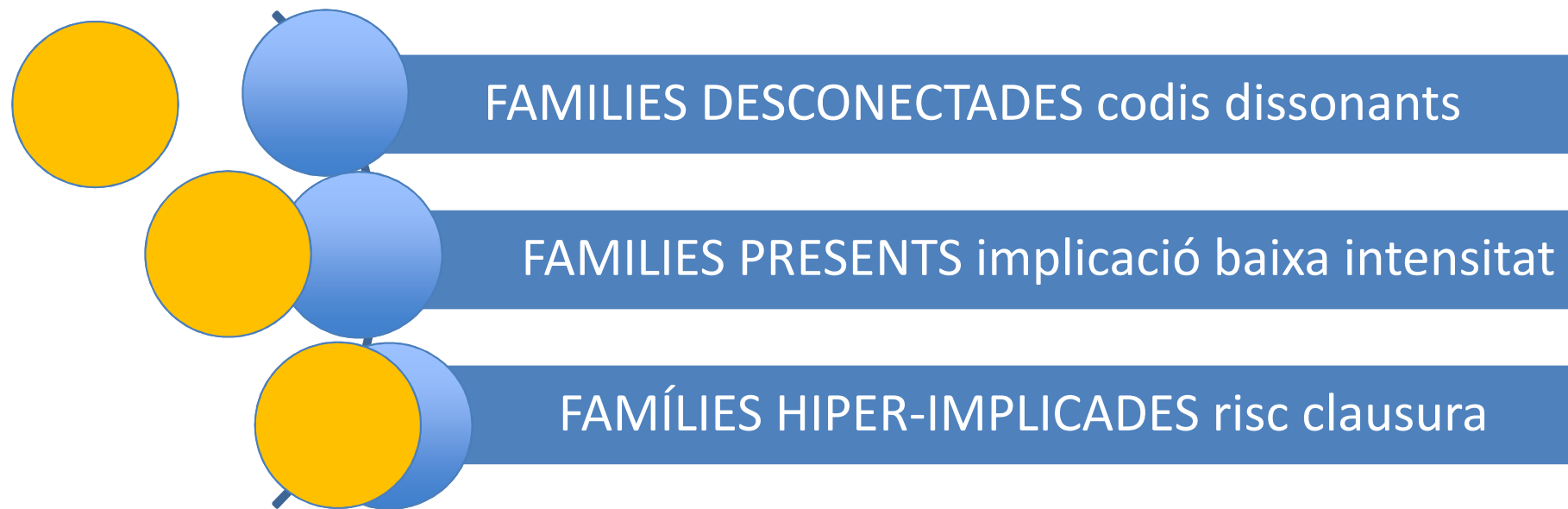

Tipologies de la participació familiar

	Informats	Presentes	Col·laboradors	Representants
Nivell estudis progenitors				
Primaris	30,7	44,6	18,1	6,6
Secundaris	23,2	51	19,9	5,9
Universitaris	15,7	51,9	23,5	8,9
Situació laboral pares				
Treballen ambdós	18,8	52,3	20,8	8,1
Treballa un biparental	19,6	49,7	23,3	7,4
Treballa un monoparenta	30,1	39,8	24,8	5,3
No treballa cap	26,9	54,6	16,6	1,9
Ingressos mensuals llar				
Fins a 1.200€	24,4	55,7	16,4	3,5
De 1.201€ a 2.000€	21,3	48,3	23,6	6,8
De 2.001€ a 3.000€	20	48,4	21,7	9,9
Més de 3.000€	16,6	51	25,5	6,9
Origen progenitors				
Autòcton	20,2	49,7	22,3	7,8
Estranger	24,3	55,4	15,2	5,1
Total	20,5	50,5	21,6	7,4

L'encaix dels codis: si hi ha sintonia els resultats es disparen

La cultura com a pell

- Ningú és pot abstraure del pòsit cultural que hi ha en la seva biografia.
- L'habitus no es tria, el portem sota la pell i traspua pels porus. És inútil pretendre convèncer algú que el seu habitus no s'ajusta als requeriments de l'escola, que l'ha de canviar.
- Sovint es pressuposa que només els altres són víctimes de les servituds culturals.

Les gramàtiques escolars

- El clima que es forja a partir de la cultura professional dels mestres, la capacitat d'obertura a l'entorn, les estratègies pedagògiques, l'acollida de les persones que s'incorporen de nou a la comunitat educativa, l'estil de comunicació, de tractar la informació i de relacionar-se, la disposició dels espais i l'organització dels temps.

ESCOL

El lloc dels *altres* sabers

- Pels alumnes de classe treballadora o estrangers l'educació és en realitat una veritable “reeducació” : troben pocs elements referenciables a elements culturals presents a les seves llars.
- L'escola demana una identificació moral amb el seu model, i això, en lloc d'apropar, distancia.
- “El valor de la retirada”: capacitat de problematitzar sobre allò que ja sabem des de la humilitat. Sempre ens trobarem en el penúltim esglaó, ja que mai el saber, ni la felicitat, seran complerts.

J.M. Esquirol

ESCOL

Educar en llibertat i solidaritat a parts iguals

A més de l'apoderament dels infants, la capacitat d'agència, l'autonomia...caldrà educar i exercitar l'empatia i la consciència profunda de la interdependència de la vida, la de les persones entre nosaltres (ens necessitem) i la dels humans amb la resta d'essers vius amb els que compartim un planeta esgotat.

“l'escola ja no es veu com una institució capaç d'encarnar el bé comú”

Philippe Mirieu

ESCOL

Passem a l'acció (I)

1. Revisar les pròpies pràctiques quotidianes des de la perspectiva del privilegi i la reproducció de les desigualtats.
 1. Observació entre iguals
 2. Cercles de diàleg, confiança i vincle
 3. Projectes pedagògics amb participació de pares i mares

ESCOL

Passem a l'acció (II)

2. El procés de constituir-se com a comunitat de pràctica.

- Aprendre dels nous moviments socials, emancipatoris: consciència, inclusió, fer junts, celebrar junts, apoderar les persones novelles, pactar i explicitar el camp i les regles del joc.

ESCOL

Passem a l'acció (II)

3. Deixar d'asseure les famílies al banquet dels aprenents

- Centrar la participació de les famílies al voltant dels aprenentatges
- Aplicar el concepte de comunitat educativa més enllà de la comunitat escolar.
- Escoltar, aprendre d'elles

No oblidar que l'educació és política

- La lliure circulació d'idees, independentment de la seva popularitat.
- La confiança en la capacitat individual i col·lectiva de tothom (alumnat, famílies i professorat) per crear condicions que permeten resoldre problemes.
- La utilització de la reflexió crítica i l'anàlisi per a avaluar idees, problemes i polítiques.
- La preocupació pel benestar dels altres i pel bé comú.
- La preocupació per la dignitat i els drets dels individus i de les minories.

ESCOL

MOLTES GRÀCIES

MARTA COMAS SÀBAT

